

تبیین رابطه هویت و فرهنگ پایدار در معماری معاصر ایران*

دکتر احمد میرزا کوچک خوشنویس^۱، مریم حمیدی پور^{۲**}

۱- استادیار پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، تهران، ایران

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه کمال الملک، نوشهر، ایران

خلاصه

معماری به رغم تفاوت های سرزمینی که در شکل آن تاثیر فراوانی داشته، دارای ویژگی های ذاتی، پویا و تدریجی است، که آن را هویت می نامند. هویت را می توان تجلی فرهنگ در محیط دانست زیرا مکان ها از انسان معنا می گیرند و انسان نیز مجموعه ای از باورها و اندیشه ها است که فرهنگ او را شکل می دهد و نمود و تجلی از فرهنگ انسان را در مکان و محیط می توان مشاهده نمود که همان هویت اوست. از طرفی علم هر روز به تکنولوژی های جدیدی برای آسایش مردم دست می یابد که تمام کشورها برای باز نماندن از این علوم خود را به استفاده از آن ملزم می دانند به طوری که بیم آن می رود، افراط در توجه به این تکنولوژی ها، کشورها را از هویت اصلی خویش دور کند و به سمت جهانی شدن بکشانند. حال سوال اینجاست که چگونه می توان این فناوری ها را با فرهنگ خود همراه ساخت به گونه ای که معماری اسلامی هم اصل خویش را فراموش نکند و هم از جهانی شدن عقب نماند. این مقاله سعی بر این دارد که نوعی ارتباط بین هویت و پایداری را در راستای ارتقای کیفیات فضایی معماری معاصر با حفظ مبانی هویت معماری ایرانی- اسلامی برقرار کند. در این راستا ابتدایه بررسی رابطه معماری با هویت، اصول معماری پایدار، دیدگاه بزرگان درباره معماری پایدار، تطابق اصول معماری ایران با معماری پایدار می پردازد و در نهایت همگام سازی معماری ایرانی با اصول معماری پایدار را بیان می نماید.

کلمات کلیدی: هویت، فرهنگ پایدار، معماری ایرانی- اسلامی، فناوری نوین، تکنولوژی

۱. مقدمه

هویت تفسیری است که انسان از ارتباط خود با تاریخ در گذر زمان ارائه می دهد؛ تاریخی که با مولفه های گوناگون زندگی "انسان امروز" در ارتباط است. هویت انسان تفسیری چند بعدی است که بسیاری از عرصه های ذهنی و عینی زندگی او را در بر می گیرد؛ تفسیری که از تعامل این مولفه ها حاصل می شود. میل باطنی انسان جهت کشف هویت خود،

* این مقاله مأخوذ از رساله کارشناسی ارشد، مریم حمیدی پور با عنوان «طراحی موزه مردم شناسی با رویکرد فرهنگ پایدار» در رشته معماری دانشگاه کمال الملک نوشهر، با راهنمایی جناب دکتر میرزا کوچک خوشنویس می باشد.

** نویسنده مسئول مکاتبات، رایانامه: M.Hamidipoor@yahoo.com